

30.01.2015

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

ANSA – Association of Norwegian Students Abroad

Storgata 19
0184 Oslo
Telefonnr: +47 22 47 76 00
E-mail: ansa@ansa.no

Deres ref.: 14/4391-

Høringsvar om ny autorisasjonsordning for helsepersonell utdannet utenfor EØS

ANSA - Organisasjonen for norske studenter i utlandet ønsker å takke for muligheten til å komme med innspill til høringen om ny autorisasjonsordning for helsepersonell utdannet i utlandet.

ANSA mener forslaget til ny ordning er bedre enn dagens ordning, og at to-trinnsløsningen gir en ryddig struktur som gjør det enklere for søkerne å vite hvordan de ligger an i prosessen.

Det gis i dag i utgangspunktet automatisk godkjenning for yrker omfattet av Yrkeskvalifikasjonsdirektivet ved utdanning i et EU/EØS-land. Denne automatiske godkjenningen gir en dramatisk reduksjon i SAKs arbeidsmengde sammenlignet med om de skulle ha gjennomført samme prosedyrer som ved søkere med utdanning fra utenfor EU/EØS-området. Samtidig gir ordningen med automatisk godkjenning en trygghet og forutsigbarhet for studenter i disse landene. De vet at dersom de følger det oppsatte løp vil de få autorisasjon ved fullført utdanning. ANSA mener det vil være fornuftig å utforske mulighetene for å innføre gjensidig automatisk godkjenning med enkelte land utenfor EU/EØS hvor utdanningene er av høy kvalitet og ikke skiller seg vesentlig fra den norske utdanningen. Dette vil i første rekke gjelde land som har sluttet seg til Europarådets konvensjon om anerkjennelse av høyere utdanning i Europa-regionen (Lisboa-konvensjonen), det vil si Australia, Canada, Israel, New Zealand og USA.

Når det gjelder jevngodhetsvurderingen vil vi i ANSA påpeke at det blir en *reell* jevngodhetsvurdering mot norsk utdanning, og ikke som i dag en vurdering primært opp mot Yrkeskvalifikasjonsdirektivets timekrav og den norske rammeplanen uten hensyn til hvordan dette i praksis implementeres ved norske høgskoler. Det fremstår for oss som unaturlig å basere jevngodhetsvurderingen på et gitt antall teoretiske undervisningstimer dersom hensikten ved autorisasjonsordningen er å sikre at helsepersonell i Norge innehar de nødvendige kvalifikasjonene. I stedet burde vurderingen fokusere på faginnhold og læringsutbytte slik kvalifikasjonsrammeverket legger til grunn. Ansvaret for å foreta en jevngodhetsvurdering av utenlandsk utdanning bør samordnes med kvalitetssikringen av norsk utdanning, slik at alle som får autorisasjon har blitt vurdert mot det samme regelverket og de samme faglige standarder.

ANSA mener også det er på tide å se på selve gjennomføringen av søknadsprosessen. Det burde være en felles, elektronisk søknadsportal som samler alle forskjellige godkjennings- og autorisasjonsordninger hvor man enkelt kan logge seg inn for å følge opp og se hvor man er i søknadsprosessen. Dette vil både gjøre det enklere for søkere og mer effektivt for myndighetene. Samtidig mener vi det er naturlig med en harmonisering mellom NOKUTs akkreditering av utenlandske utdanninger og autorisasjon av utdanningene. Dette vil gi en mer enhetlig forståelse av hva utenlandsk utdanning er og vil med en felles godkjennings- og autorisasjonsportal føre til at alle informasjon kan samles på ett enkelt sted.

ANSA mener innføringen av fagprøver er fornuftig, men at disse ikke bør frikobles fullstendig fra jevngodhetsvurderingen. Vi mener i stedet at det mest fornuftige ville vært at fagprøvene var obligatoriske for alle som søkte autorisasjon i Norge, uavhengig av søkerens studieland. Ved å gi søkere som har studert i Norge og søkere med utdanningen fra andre land, både innenfor og utenfor EØS, den samme prøven vil det være en reell vurdering både av kvaliteten på de enkelte norske studiestedene opp mot kravene i de fagspesifikke rammeplanene og Yrkeskvalifikasjonsdirektivet, og søkere fra utenlandske studiesteder opp mot de norske.

I høringsnotatet legges det opp til at søkeren selv skal bære kostnadene ved kurs og prøver i forbindelse med søknad om autorisasjon. Ifølge Helse- og omsorgsdepartementets egne beregninger vil dette medføre en ekstrakostnad på kr. 66.000 for leger og tannleger, kr. 30.500 for sykepleiere, kr. 21.500 for helsefagarbeidere, kr. 14.000 for farmasøyter og kr. 10.000 for øvrige grupper. Denne summen vil så øke dramatisk om man stryker en fagprøve eller en prøve i nasjonale fag og må gå om igjen. For søkerne vil dette komme på toppen av en allerede høy studiegjeld og vil fungere som disincentiv både for norsk ungdom som vurderer å studere i utlandet og for utenlandske søkere. ANSAs synspunkt er at kursene og prøvene bør være gratis eller minimum primært subsidiert ved første forsøk, men at søkeren selv må bære kostnadene ved andre og tredje forsøk. Da vil ikke fagprøven og kursene oppleves som en økonomisk byrde for søkeren samtidig som det gis et tydelig incentiv til å stå på første forsøk.

I høringsforslaget understrekes det at «tilstrekkelige kunnskaper og ferdigheter i norsk skriftlig og muntlig er en viktig forutsetning for at helsepersonell skal kunne utøve yrket forsvarlig.» Dette er en holdning ANSA fullt og helt stiller seg bak. Samtidig stiller vi oss undrende til et av eksemplene på hvordan det forventede nivået i norsk kan oppnås. Det foreslås at språkkravet kan oppnås ved «bestått norsk fra videregående skole Vg 3 – nivå (Kunnskapsløftet) med karakteren 4». I 2014 var kravet for å komme inn på sykepleierstudier ved Høgskolen i Ålesund 29,6 poeng på ordinært førstegangsvitnemålsvote. På Høgskolen i Hedmark, Elverum, var grensen 31,2 poeng og ved Høgskolen i Narvik var den 31,9. For de andre høgskolene som utdanner sykepleiere var grensen stort sett mellom 35 og 50 poeng.ⁱ Dersom utenlandsstudentene møter et krav om karakteren 4 i norsk er det et høyere krav enn de aller, aller fleste sykepleierstudentene i Norge møter, og således en forskjellsbehandling basert på hvor man har studert og ikke hva man har lært. At helsepersonell behersker et skandinavisk språk på et tilstrekkelig høyt nivå er selvsagt all den tid det er snakk om yrker med mye kontakt med andre mennesker. Samtidig måler ikke karakteren i faget Norsk på videregående primært om man behersker språket eller ikke, men i hvilken grad man kjenner til norsk litteratur. Dersom du har bestått norsk videregående utdanning, uavhengig av karakter i dette spesifikke faget er du med all sannsynlighet kapabel til å kommunisere på norsk. Kravet om karakteren 4 i norsk bør derfor strykes og erstattes med krav om bestått norsk videregående.

Med vennlig hilsen,

Madeleine Mowinckel
President, ANSA

Øystein Holm-Haagensen
Rådgiver, ANSA

ⁱ Samordna opptak, poenggrenser 2014
http://www.samordnaopptak.no/arkiv/statistikk/14/poenggrenser_vara_hoved.html